T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017/309
KARAR NO : 2017/337
KARAR TR : 08.05.2017

ÖZET: 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu uyarınca, soruşturma konusu eylemin kabahat olduğu değerlendirilerek, Cumhuriyet savcısı tarafından verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ü.Y.
Vekili : Av. C.Y.Y.
Davalı : Ambarlı Gümrük Müdürlüğü
Vekili : Av. R.P.

O L A Y : Ambarlı Gümrük Müdürlüğünde işlem gören, davacı Ü. Y.'in yetkilisi olduğu K. Lastik San. Tic. Turz. Ltd. Şti'ne ait ve C.B. isimli kişinin gümrük müşavirliğini yaptığı, 16.8.2012 tarih 12343100 IM129352 sayılı Beyannamenin ikinci kaleminde yer alan toplam 88 kap içerisinde 11.000 adet rulman cinsi eşyanın, TSE uygunluk belgesine tabi olmasına rağmen herhangi bir belge alınmadan ithaline teşebbüs edildiğinden bahisle, Büyükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığı Kabahat Bürosu'nun 22.1.2013 gün ve Kabahat Defteri No:2013/24, Karar No:2013/31 sayılı kararı ile, C.B. ile davacı adına, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3. maddesinin on sekizinci maddesi yollamasıyla 3. maddesinin on birinci maddesi uyarınca 107.653,00 TL idari para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, idari yaptırım kararının kaldırılması istemiyle adli yargı yerine başvurmuştur.

BÜYÜKÇEKMECE 5. SULH CEZA MAHKEMESİ; 21.6.2013 gün ve E:2013/309 sayı ile, 5607 sayılı Kanunda yapılan değişiklik ile kaçakçılık fiiline ilişkin kabahatlerin 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile yeniden düzenlendiği ve bu Kanunda başvuru yolunun idare mahkemesi olarak gösterildiği gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İstanbul 2. İdare Mahkemesi'nce, 5607 sayılı Kanun'un olay tarihinde yürürlükte bulunan maddesi uyarınca savcılık tarafından verilen idari yaptırım kararının, 5326 sayılı Yasa kapsamında kalan idari yaptırım kararı niteliğinde bulunduğu, bu karara karşı 5326 sayılı Kanunun 27. maddesi uyarınca sulh ceza mahkemesine itiraz edilebileceği açıklanarak, davanın görev yönünden reddine karar verilmesi üzerine, karar davacı vekili tarafından temyiz edilmiş, Danıştay 10. Dairesi, 22.4.2014 gün ve E:2013/7923, K:2014/2628 sayılı kararı ile, davanın Büyükçekmece 5. Sulh Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararı üzerine açıldığı, Mahkemece uyuşmazlığı çözmekle sulh ceza mahkemesinin görevli olduğu sonucuna ulaşıldığı belirterek, bu durumda dosyanın 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi gerekirken, davanın görev yönünden reddine şeklinde verilen kararda hukuki isabet bulunmadığı gerekçesiyle kararın bozulmasına karar vermiş, davalının karar düzeltme talebi Danıştay 10. Dairesi'nin, 10.6.2016 gün ve E:2015/101, K:2016/3236 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

İSTANBUL 2. İDARE MAHKEMESİ; 13.4.2017 gün ve E:2016/ 1415 sayı ile, savcılık tarafından 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda yapılan değişiklikten önce bu Kanun uyarınca verilen idari yaptırım kararının, 5326 sayılı Yasa'nın 23. maddesi uyarınca verildiği, bu karara karşı 5326 sayılı Kanunun 27. maddesinin altıncı fıkrası uyarınca sulh ceza mahkemesine itiraz edilebileceği gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 08.05.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının

ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi .

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3. maddesinin on birinci fikrası uya-rınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

5607 sayılı Kanun'un "Suçlar ve Kabahatler" başlığı altında düzenlenen 3. maddesinin on birinci fikrasında, "İthali, lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olan eşyayı, aldatıcı işlem ve davranışlarla ithal eden kişiye, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir", "Yetkili merciler" başlığı altında düzenlenen 17. maddesinin birinci fikrasında, "Bu Kanun hükümlerine göre idari para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı, 14 üncü madde hükümlerine göre mülkiyetin kamuya geçirilmesine ise Cumhuriyet savcısının talebi üzerine, sulh ceza mahkemesi yetkilidir. Bu kararlara karşı, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabilir" denilmekte iken; Kanunun 3. maddesinin başlığı "Kaçakçılık suçları", maddenin on birinci fikrası ise, (Değişik: 18/6/2014-6545/89 md.) Ulusal marker uygulamasına tabi olup da, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun belirlediği seviyenin altında ulusal marker içeren veya hiç içermeyen akaryakıtı;

a) Ticari amaçla üreten, bulunduran veya nakleden,
b) Satışa arz eden veya satan,
c) Bu özelliğini bilerek ve ticari amaçla satın alan,
kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Ancak, marker içermeyen veya seviyesi geçersiz olan akaryakıtın kaçak olarak yurda sokulduğunun anlaşılması hâlinde, onuncu fikra hükmüne istinaden cezaya hükmolunur." şeklinde yeniden düzenlenmiş, 28.3.2013 gün ve 6455 sayılı Kanunun 66. maddesiyle 17. maddesinin birinci fikrası yürürlükten kaldırılmış, aynı Kanunun 64. maddesi ile düzenlenen geçici 8. maddesinin ikinci fikrasında ise, "Bu Kanunun yayımı tarihinden önce işlenen bu Kanuna muhalefet kabahatlerinde, lehe hükümlerin uygulanması usulü 5252 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi hükmüne göre yapılır" hükmü yer almıştır.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 235.maddesinde, " Teminat alınmış olsa bile, gümrük işlemlerine başlanmadan veya bu işlemler bitirilip gümrük idaresinin izni alınmadan antrepolardan veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerden kısmen veya tamamen eşya çıkarılması halinde, çıkarılan eşyanın ithalat veya ihracat vergilerinin yanı sıra,bu vergilerin üç katı para cezası alınır " denilmekte iken, madde;

"1. Serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda;

a) Eşyanın genel düzenleyici idari işlemlerle ithalinin yasaklanmış olduğunun tespiti halinde, eşyanın gümrük vergilerinin alınmasının yanı sıra, gümrüklenmiş değerinin dört katı idari para cezası verilir.

b) (a) bendindeki eşyanın değersiz, artık veya atık madde olması durumunda, idari para cezası; dökme halinde gelen eşya için ton başına otuz bin Türk Lirası, ambalajlı gelmesi halinde kap başına altı yüz Türk Lirası olarak hesaplanır ve eşya yurtdışı edilir.

c) Eşyanın ithali, lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olduğu halde uygunluk ve yeterlilik belgesine tabi değilmiş veya belge alınmış gibi beyan edildiğinin tespit edilmesi halinde, eşyanın gümrük vergilerinin yanı sıra, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir.

d) (c) bendindeki eşyanın değersiz, artık veya atık madde olması durumunda, idari para cezası; dökme halinde gelen eşya için ton başına sekiz bin Türk Lirası, ambalajlı gelmesi halinde kap başına iki yüz Türk Lirası olarak hesaplanır ve eşya yurtdışı edilir.

2. İhracat rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya kontrol sonucunda;

a) Eşyanın genel düzenleyici idari işlemlerle ihracının yasaklanmış olduğunun tespiti halinde, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir.

b) Eşyanın ihracı, lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olduğu halde uygunluk ve yeterlilik belgesine tabi değilmiş veya belge alınmış gibi beyan edildiğinin tespit edilmesi halinde, eşyanın gümrüklenmiş değeri kadar idari para cezası verilir.

3. Yolcuların, gümrük mevzuatına göre kişisel ve hediyelik eşya kapsamı dışında olup beyanlarına aykırı olarak üzerlerinde, eşyası arasında veya taşıma araçlarında çıkan ya da başkasına ait olduğu halde kendi eşyasıymış gibi gösterdikleri eşyanın gümrük vergileri iki kat olarak alınır ve eşya sahibine teslim edilir. Gümrük vergileri ödenmediği

takdirde, eşya gümrüğe terk edilmiş sayılır.

4. Birinci fıkranın (a) ve (c) bentlerinde belirtilen eşyaya el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir ve eşya 177 ila 180 inci madde hükümlerine göre tasfiyeye tabi tutulur.

5. Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen ve transit rejim beyanında bulunulan serbest dolaşımda olmayan eşyanın, beyan edilenden belirgin bir şekilde farklı cinste eşya olduğunun tespiti halinde, farklı çıkan eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir " şeklinde 28/3/2013 gün ve 6455 sayılı Kanun'un 12 maddesi ile yeniden düzenlenmek suretiyle, 5607 sayılı Kanun'da kaçakçılık fiillerine ilişkin kabahatlerle ilgili düzenlemeler tamamen ortadan kaldırılmış,4458 sayılı Kanun ile kaçakçılık fiillerine ilişkin kabahatler yeniden düzenlenmiştir. Bu Kanun'un " İtirazlar " başlığı altında düzenlenen 242.maddesinde ise, "1. Yükümlüler kendilerine tebliğ edilen gümrük vergileri, cezalar ve idari kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde bir üst makama, üst makam yoksa aynı makama verecekleri bir dilekçe ile itiraz edebilir.

2. İdareye intikal eden itirazlar otuz gün içinde karara bağlanarak ilgili kişiye tebliğ edilir.

3. İtiraz dilekçelerinin süresi içinde yanlış makama verilmesi halinde, itiraz süresinde yapılmış sayılır ve idarece yetkili makama ulaştırılır.

4. İtirazın reddi kararlarına karşı işlemin yapıldığı yerdeki idari yargı mercilerine başvuru-labilir" hükmü yer almıştır.

30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Cumhuriyet savcısının karar verme yetkisi " başlığını taşıyan 23. maddesinde, "(1) Cumhuriyet savcısı, kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde bir kabahat dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye yetkilidir.

(2) Bir suç dolayısıyla başlatılan soruşturma kapsamında bir kabahatin işlendiğini öğrenmesi halinde Cumhuriyet savcısı durumu ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirebileceği gibi, kendisi de idarî yaptırım kararı verebilir.

(3) Soruşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğunun anlaşılması halinde Cumhuriyet savcısı bu nedenle idarî yaptırım kararı verir. Ancak, bunun için ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından idarî yaptırım kararı verilmemiş olması gerekir" denilmiş; aynı Kanun'un "Başvuru yolu" başlığı altında düzenlenen 27. maddesinin altıncı fıkrasında, "Soruşturma konusu fiilin suç değil de kabahat oluşturduğu gerekçesiyle idari yaptırım kararı verilmesi halinde; kovuşturmaya yer olmadığı kararına itiraz edildiği takdirde, idari yaptırım kararına karşı başvuru da bu itiraz merciinde incelenir" ;

5252 sayılı "Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un, "Lehe olan hükümlerin uygulanmasında usul " başlığı altında düzenlenen 9. maddesinde ise, " ….. (3) Lehe olan hüküm, önceki ve sonraki kanunların ilgili bütün hükümleri olaya uygulanarak, ortaya çıkan sonuçların birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle belirlenir " hükmü yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Ambarlı Gümrük Müdürlüğünde işlem gören, davacı Ümit Yiğit'in yetkilisi olduğu şirkete ait ve Cumali Babaoğlu isimli kişinin gümrük müşavirliğini yaptığı, 16.8.2012 tarih 12343100 IM129352 sayılı Beyannamenin ikinci kaleminde yer alan eşyanın, TSE uygunluk belgesine tabi olmasına rağmen herhangi bir belge alınmadan ithaline teşebbüs edildiğinden bahisle, Büyükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığı Kabahat Bürosu'nca davacıya, 5607 sayılı Kaçak-çılıkla Mücadele Kanunu'nun olay tarihinde yürürlükte bulunan 3. maddesinin on birinci fıkrası ve 17. maddesi uyarınca idari para cezası verildiği anlaşılmıştır.

30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, 5607 sayılı Kanunun olay tarihinde yürürlükte bulunan ilgili maddesi uyarınca, yapılan soruşturma sırasında soruşturma konusunun kabahat olduğu değerlendirilerek, 5326 sayılı Kanun gereğince, Cumhuriyet Savcısı tarafından davacıya verilen idari para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu ve Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde

uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümlerinin dikkate alınacağı, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca ve aynı maddenin altıncı fıkrasında, soruşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğu gerekçesiyle idari yaptırım kararı verilmesi halinde; kovuşturmaya yer olmadığı kararına itiraz edildiği takdirde, idari yaptırım kararına karşı başvurunun da bu itiraz merciinde inceleneceği açıkça belirtildiğinden, 5607 sayılı Kanun'un 28.3.2013 gün ve 6455 sayılı Kanunun 64. maddesi ile düzenlenen geçici 8. maddesinin ikinci fıkrasında da, bu Kanunun yayımı tarihinden önce işlenen bu Kanuna muhalefet kabahatlerinde, lehe hükümlerin uygulanması usulünün 5252 sayılı Kanunun 9. maddesi hükmüne göre yapılacağı düzenlendiğinden, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle İstanbul 2. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Büyükçekmece 5. Sulh Ceza Mahkemesince verilen 21.6.2013 gün ve E:2013/309 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İstanbul 2. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Büyükçekmece 5. Sulh Ceza Mahkemesince verilen 21.6.2013 gün ve E:2013/309 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 08.05.2017 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Ahmet Tevfik
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Birgül
ÖĞÜŞ	AYDIN	KURT